

MINDSZENT-SZEGVÁR

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ
HIVATAL

Diamant Manó nyomdájában, hová
a lap szellemi részét illető közlemé-
nyek, előfizetési- és hirdetési díjak
küldendők.

és

VIDEKE.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 3ft — kr.
Félévre 1ft 50 kr.
Negyedévre — 75 kr.

Hirdetések jutányosan felvételnek

Emke.

Erdély ünnepelt e héten! Magyaror-
szág leányai vérpiros selyemből, aranyos
fonálból font és himzett zászlót ajándékoz-
tak az erdélyi magyar közművelődési egye-
sületnek.

Annak a zászlónak arany fonalai lát-
hatatlan köteléket képeznek a magyar szí-
vek között s egy végtelen önmagába vissza-
térő fonál, mint a táviró sodronya közve-
títi millió meg millió magyar szívnek forró
összinte dobbanását.

Vigyázzatok a fonálra! Közledejtek
egymáshoz szeretettel ti igaz hazafiak.
Mert ha gyűlölködésben visszavonásban
távolodtok el egymástól, az arany fonál
szakad . . . a magyarság széthull, mint az
oldott kéve.

Az emke közgyűlése alkalmából hang-
zik el az az intés. Évtizedes tétlenségre
egy rövid évsor munkássága következett
és a bérces, kincses Erdélyben már meg
van vetve a magyarság templomának erős
alapja.

Rövid idő alatt több mint félmilliót
hordott össze méhszorgalommal a nemzeti
lelkesezés Erdély érdekében. Ez összeg
kamataiból már 35 kisdévdőt alapítottak
a magyarság fenyegetett vidékein. Több
új iskola épült, számos tanító és lelkész
nyer támogatást az Emke pénzalapjából.

Lélekemelő tudat tölti el a hazafiak
lelkét a szamos-ujvári ünnepség leírásának
olvasása közben. A felszentelt Emke lobo-
góban nyerte meg a közművelődési moz-
galom az eddig nélkülözött talizánt, a
a fétist, mely a mozgalmat intenzívebbé,
hathatósabbá fogja tenni.

Mert eddig a működés nagyobb rész-
ben a tőkegyűjtésre szorított. Ezt értjük
és méltányoljuk. Folytatni is kell, fokozott
buzgalommal, de — és itt meg kell álla-
podnunk — kevesebb zsugorisággal.

Ez volna az egyetlen kifogás, amit az
Emke ellen emelhetnénk. Az hogy zsugori,
hogy a gyűjtött pénz teltségosan, taka-
rékoskodik, és hogy a begyűt ökének
kamatait is alig használja fel.

És mikor ezt kimondjuk, nem bizal-
matlanságot szavazni az Emke vezetőinek,
de bizalmat. Az eddigi teendők azt mutat-
ják, hogy a nagy munka, a térfoglalás
munkája megkezdődött, de annyi áldozat-
készséggel szemben, mint a mennyit a
nemzet mutatott, nem elég nagy az alko-
tások száma.

A tőke kamatain kívül föl kellene hasz-
nálni a tagsági-díjakból befolyt összegek-
nek legalább is felét minden esztendőben.
Ezzel rögtön óriási lendületet vehetne a
Emke működése s a közönség méltán ha-
jogna meg tisztelettel a magyarság bajno-
kai előtt.

Mert hisz ez nem állná útját a tőke-
nevelésnek. Az újabb alapítványokat lehetne
a tőkéhez csatolni s a tagsági díjak másik
fele szintén a tőkéhez volna csatolandó.

Ez volna a legbiztosabb módja a nagy-
mértékben való föllendülésnek.

Az áldozat készsége méltán apellál az
Emke s a nemzet megmutatta, hogy tud ál-
dozni is. — De, ha van méltányosság; ak-
kor a nemzetet is meg kell nyugtatni, az
íránt, hogy az összegyűjtött hazafias fillé-
rekből megfelelő nagy és minden szem ál-
tal meglátható alkotásokat teremtetünk.

Az Emke mutasson rá alkotásaira, s
a közönséget ez tisztes áldozat készsége
fogja buzdítani.

Ezt csak megszivlelésül mondjuk el,
s hisszük, hogy a jövő évi dévai Emke
gyűlésén, a lobogó selyme több nemes,
büszke alkotásokat fog susogni.

Néhány igaz szó iparunkról.

A párisi kiállítás szíten igazolja, hogy a
világ ipara legutóbbi éveinkben ismét óriási ha-
ladást tett. Az emberi elme szolgáljává bilin-
cselte a természet leghatalmassabb, legfékte-
lenebb, legrontóbb elemait s azok segítségével
értékesíteni bírja még a leghaszontalanabbnak
tekintett anyagokat is, melyek dugszagdagokká
hüvölnek azon nemzeteket, melyek ezen eszkö-
zöket céljaik elérésére használni tudják.

Nehéz az átalakulás; de enélkül el kell
a magyarnak vesznie — még pedig nagy ellen-
ségeink gunyakacaja között. Diestelenül nem
erőszakos halálal, hanem sorvadás okozta vég-
elgyengülésben. Ugyanazon dob, mely csatákban
hős tettekkel lelkesíté a haldoklót, vitéz adja a
jelt fölbirtokos curiájának elhagyására, melyet
idegenek foglalnak el nem a cél, de papir-fgy-
verekkel.

Ujabbán ugyan divatá lett az iparról be-
szélni és írni. Az iparra buzdítani a szegény
embereket. De azért mégis csak némi tartozko-
dással, némi leereszkedéssel viselkedik az ipa-
rossal a született uraság: minék következmé-
nyeként látjuk, hogy az iparos ügyvéddé, bí-
róvá, földbirtokossá stb. neveli fiát, ha csak
módja van, vagy ha némi tehetséget fedez fel
benné, mivel nem kívánja neki azon társadalmi
sínylődést, melyben ő maga átküzdé életét. Így
ezen osztály nem fejlődhetik, hanem marad a
régiben. Mit is lehet várni oly szegény embe-
rektől, kiknek legvagyonosabbjai, más pályára
térnek.

Honnét jön az eszme, a találmány, a
tudás és a pénz a szükséges kísérletezésekre,
melyek nélkül ipari haladás, felvirágzás, lehe-
tetlen. Vagy talán pótolja ezt a kormány? Ha
itt-ott akad egy élésebb elme az iparos körökön
belül, vagy azokon kívül, és van valami gon-
dolatja — nem-e kénytelen honi pártolás hiá-
nyában külföldön keresni támaszt? Ott érvé-
nyesül, még pedig gyakorta nem ritkán édes

hazája megrövidülésére, kárára és kizsákmányo-
lására; mert itthon az iparos köröknek nincs
pénzük vállalkozásra, a kormány pedig még hi-
vatalnokainak idejét is inkább más mindenféle-
re, mint a fölöslegeseknek tartott remek találmányok
beható tanulmányozására használja.

Igy folyik ez nálunk régóta és marad min-
den a réginél, talán addig, a míg majd késő
lesz a mulasztások fölött álmélkodni. Nem a
párisi szégyenletes kiállításunkat veszem irány-
adóul; mert hiszen ott hivatalosan nem vagyunk
képviselve, ámde tekintem össziparunk fejlődésé-
nek fokát s megállapítom elmaradottságunkat.
Hisz azon kevés, a mink van, még az sem iga-
zán magyar; mert azt szinte kizárólag idegenek
nyújtják, művelik Magyarországon; míg a ma-
gyar faj gyermekei majdnem tüntetőleg nézik le
az ipari foglalkozást, mintha azt méltóságuk
alattinak tartanák. Ámde e botorság mindenkit,
a ki az ipart műveli, érzelmeiben nagyon sért;
az lenézés, kisebbités.

Elég, ha elővesszük a budapesti gyárosok
névsorát; ott látjuk az iparosok mily csekély-
töredéke bir magyarsággal; ha köztük itt-ott
találkozunk ilyen, az legtöbb esetben vagy leg-
ujabbán magyarosított név, vagy pedig a leg-
szegényebb csizmadia, esetleg kovács-műhelyt
nevezi magáénak. A vagyonosabb iparosok több-
nyire idegenek, a kik csak ideig-óráig nevezik
ez országot második honuknak, de bizonyára
nem osztóznak annak örömeiben és bánatában.
Mihelyt pár forintot szerzett e téren, zsémbelve
az aristocrata magyar szellem ellen viszi ma-
gával munkájának eredményét régi hazájába.

De hány van ezek között nem: végzett
akadémikus, de csak olyan is, ki az ötödik kö-
zépiskolát elvégezte? Mit várhatunk, mit remél-
hetünk ezen osztálytól? Nem látják még át
irányadó köreink, hogy itt a 12-ik óra, mely
ben segíteni kell e veszélyes bajon?

Nem gondoskodnak eszközökről, melyek
által az iparos osztály tekintélyének emelése
által az ott fejlődő szellemi és anyagi erők ott
tartassanak és a többi osztályokból újabbak oda
édesgettesenek?

Nem küldenek nagyobb számú tehetséges
fiatalokat külföldre kiképeztetés végett, hogy
onnet ne csak tudományt, de főleg új szellemet
és iparos önértetett hozzanak magukkal, mely-
lyel sikeresen küzdhessenek a fent eszelt elö-
ítéletek ellen; mert az itteni légkörben neve-
kedett egyének között, csak ritkán találkozunk
valaki, ki ezen lenézett, hálátlan feladatra vál-
lalkozzék; ki pénzt és magasabb értelmi fej-
lettséget hozzon e térre, hogy ott vagyónával
és nevével emelje az ipar tekintélyét, mely a
művelt külföldön erre nem szorul — de mely
nálunk — említett okoknál fogva még mindig
nélkülzi azon állást a társadalomban, mely
nélkül onnet inkább szöknek a kik tehetik, hogy-
sem oda vonzódnának az előkelő osztályok.

Látunk ugyan újabbán egyes kivételeket,
de ezek olyan ritkák, mint a fehér hollók, úgy
Andrássy Manó gróf foglalkozik iparvállalatai-

val, de amint hallatszik, az elért sikerrel megelégedve, máris elakarja adni vashányait és kohóit egy idegen társaságnak, sőt állítólag már meg is van a szerződés.

Helyesebben cselekszik Tarnócy Gusztáv, ki gazdasági gyárát előbb gépgyárrá és legújabbban tüzi fecskendő gyárrá fejlesztette és rövid idő alatt már is annyira vitte, hogy amint egy f. hóban tartott kísérletnél személyesen meggyőződtem, fecskendői nemcsak elérték az eddigi gyárakban készülték minőségét, hanem azokat felül is multák, így azok, melyeknek kísérlete mellett jelen voltam, a mint a gyárból kikerültek, 100 mm. cilinderbőség mellett 33 méter távolságra lövelték a vizet 12 mm. sugárcsővel.

Igaz, minden új gyárnak könnyű a régiéket felülmulnia, mert az újaknak a meglévők mintául szolgálnak. Ennek nem kell egyebet tennie, mint hogy a létező legjobb rendszereket összehasonlitsa és maga azt készítse, ami ezek között legjobbnak bizonyult, illetőleg a különféle rendszereknek legjobb részeit összeegyeztetve egy jó egészé alakítsa és az újabb észleletekkel tökélyesbitse, illetőleg az újabb találmányokat ezeknél érvényre juttassa, a mi régiéknél a megszokott, megrögzött conservatív szellemen kívül még azon nehézségbe is ütközik, hogy ezek az aránytalanul sok pénzbe kerülő mintáknak megsemmisítésére és újaknak beszerzésére nem olyan könnyen határozzák el magukat: és így bár nekik meg van régi hírnevüknek előnye, de minőség tekintetében soha sem versenyezhetnek az új vállalatoknak tökélyesbitett rendszereivel. E nélkül soha sem keltezhetnék új gyár és a régiéket a versenytől félelem hiányában megörökítenék régi, kényelmes rendszereiket és lehetetlené tennének minden haladást, enélkül még ma is fűzfa fecskendővel oltanánk a tüzet, ugymint azt őseink tevék.

Amint alkalmam volt arról meggyőződni, Tarnócy nem kimél semmi áldozatot — meghozta a leghiresebb világhírű fecskendőgyáraknak legújabb gépeit, hogy ezeknek alapján konstruálhassa rendszerét. E célból személyesen tanulmányozta a párizsi világ, a windsori országos és a berlini mentő s tüzoltói kiállításokat és az ott legjobbaknak ítélt találmányokat nálunk meghonosította; saját maga részéről pedig két javítás szabadalmazásáért folyamodott: ezek között van a valóságos hiányt pótló új dugaty-

tyuja, mely az eddigi összes ősmert rendszereket messze túl felülmulja, különösen faluk számára, hol a fecskendőkkeli bányászmód sok kívánni valót hagy — nagy hiányt pótol: mert ha évekig is gondatlanul áll ezen dugatytyu, mindig légmentesen fog működni: az csakis ily utánjárással, ily költség nem kiméléssel és szakgépészmérnök segítségével lehetett ezen eredményeket elérni. Eddig ezen életbevágó szakmával leginkább csak harangöntők foglalkoztak, hogy ezek nem bírták a külföldi versenyt legyőzni az természetes. Ennek tulajdonítható, hogy ha Magyarországon valaki biztosan jó fecskendőt kívánt vásárolni, hát Bécsbe, Brünnebe, vagy Prágába folyamodott, ha a Noel szivattyú költségeit sajnálta. E részben a statisztika igen szomorú adatokat tüntet fel, a hazánkban működő fecskendők felénél több külföldi, többnyire rozszeseh és morva gyártmány.

Most azonban már segítve van e bajon és bármit mondjanak is a megnyert ugynevezett szakértők — még ha tüzoltói mezbe rejtöztek is — hogy ma már nem kell külföldre vándorolnunk jó fecskendők végett, sőt bizton remélhetjük, hogy a külföld is ott fog vásárolni, ha a legtökéletesebb fecskendőt kívánja birni. Ebben a káros úr a lehető minimumra van leszorítva, a szelepház pedig oly egyszerű, hogy azt a legegyszerűbb falusi ember is két perc alatt felbonthatja és ismét beteheti, ha szennyes viznek használata által esetleg valami baja történt volna.

Bámulatos annak szerkezeti egyszerűsége, gyár két tüzoltó parancsnok szakvezetése alatt áll, melyből a fecskendő csak a legszigorubb kísérletezés után adatik ki a vevőnek.

Ára pedig a normális általános magyar csavarral ellátva körülbelül 200 ferral olcsóbb, mint az eddigi árak voltak. Lehetséges tehát, hogy a többi gyárak is föntarhassák eddigi jogosulatlanul magas árakat, melyekből aztán, a magyar szójárás szerint — jutott is, maradt is.

Már ez egymagában mutatja, hogy mily jótékonyan hat a verseny, különösen, ha azt a műveltség bizonyos fokán álló egyén érvényesíti. A 10 évi részletfizetési hitelkedvezmény pedig, melyben ezen közkezdveltségű cég évek óta részesíti vevőit, könnyűvé teszi a beszerzést; mert már a fecskendő ára bőven kikerül azon kedvezményből, melyben a tüzbiztosító társulatok részesítik azon községeket, melyek fecskendővel elvannak látva.

Már ez az egy példa is eléggé igazolja,

Bozsó barátjának, hidd el édes barátom mennyire lehangolt voltam midőn híret vettem, hogy kedves nőd a fürdőbe meghalt és még bucsuzni sem jöhettél el, rögtön távoznod kellett hazuról nagyon sajnáltalak és őszinte fájdalmat éreztem egyetlen leánykád kedves Jolád iránt, hogy a szegény gyermek mily korán elveszítette édes anyját.

Hidd meg barátom mondá Péter, hogy az a egyhavi távol létem és özvegyiségem egy öröklétnek tünik fel előttem élni sem szeretnék ha egyetlen Jolám kedves leánykám nem volna ő érette élek és küzdök szegény sorsomban és itt félbe szakadt a beszéd, más tárgyról folyt a társalgás. Tizenegy órakor éjjel haza felé készült Péter, mert mint mondá leánya várja és míg a szomszéd városba ér akkorra lesz éjjel, elbucsuzott tehát és lovára ült elvágtatott, de az ég egyre dörgött és oly sötét volt, hogy az utat csak a villám világította meg az öreg eb, mely lépten nyomon követte gazdáját rémesen kezdet vonítani, amint a hegyszoroshoz ért Bouillard Péter meglasítja lova lépéseit, mert akkora egész erővel kitört az orkán és vigyázva lépdelt a keskeny uton, mely alatt ropant mélység tátongott. De egyszer csak megbotlott lova lába és a lovas lovával együtt zuhant alá a mélységbe. Egy eget verő sikoltás és a zivatar dühöngése borzasztó látványt nyújtott volna a szemtanúnak, de az öreg bodri kutyán túl senki sem látta.

hogy mivé fejlődhetnék a magyar ipar, ha más téren is akadnának, kik hasonló műveltség mellett, azzal nem restelnének foglalkozni.

Nem tisztelt olvasóim, így nem fogunk nagy ipart fejleszteni; így az iparral csak azok fognak foglalkozni, kik másként nem tudnak megélni. Ipar nélkül pedig magyar vagyonság nem lesz: a mai haladásnak alapja pedig a vagyonság — e nélkül elmarad a jó igazságszolgáltatás, a jó közigazgatás, a jó közoktatás stb. stb. mert az mind csak sok pénzen szerezhető meg.

Ezért vagy iparos-néppé kell lennünk, vagy össze fognak felettünk csapni a polgárosodás hullámai. Itt más választás nincs. El tehát az előítéletekkel — becsüljük mi is iparosságunkat úgy, amint ezt a művelt nyugotiak teszik és fejlődni fog az ipar, mint haladásunk egyedüli hathatós eszköze.

Gr. Pálffy Jenő.

Községi közgyűlés.

F. hó 5-én tartotta képviselő testületünk 2 havi szünetelés után havi rendes közgyűlését, ha ugyan „gyűlés“nek lehet nevezni azon 5—6 községi képviselőt, mely a 40 közül megjelent. Megfoghatatlan azon óriási közöny, melyet községi képviselőink legnagyobb része a község ügyei iránt tanúsítanak. — Vannak képviselők akik csak akkor látogatnak el a közgyűlés termébe, ha őket érdeklő ügyek tárgyalatnak — máskülönbben avval menti ki magát, hogy „van nekem bajom magamnak is elég.“ Ha így áll a dolog akkor, ha virilista tessék neki kijelenteni, hogy nem óhajt jogával élni, ha választó és nem felel meg híven, a reá bizott feladatnak — akkor vissza él a választók bizalmával.

Nem oly virágzó állapotok uralkodnak községünkben, hogy az javulásra nem szorulna és kimondjuk nyíltan nem megy minden oly rendben, hogy a képviselő testületi gyűlés ellenőrzési jogának gyakorlása telyesen feleslegessé vált volna és itt elmondjuk „Spektátorral“ „hogy ha tenni nem tudnak vagy nem akarnak adjanak helyett másoknak kik tudják azt, hogy a közéletbeni megtiszteltetésnek

Az öreg Bozsó korán reggel kutya vonításra ébredt fel az ablakoz lépve megpillantja a barátja kutyáját mindjárt sejtette a veszélyt gyorsan felöltözött tehát a lovát felnyergeltetvén és utnak indult egy kis frisitőt vivén magával, a kutya folyton lova előtt szaladt és mikor a hegyszoroshoz ért a hű eb megállott a mélység előtt és fájdalmasan sivítani kezdett, Bozsó azonnal tisztába volt szeretet barátja helyzetével, fájdalmasan felkiáltott és gyorsan a városba vissza lovagolt és embereket vitt magával és a mélységbe leereszkedtek és ott találták halálra sérülve Bouillard Pétert felhozták őt a napvilágra, akkor még élt, de a halál már közelített hozzá Bozsó elővette a rumot és néhány cseppet a beteg szájába cseppentet és Péter felnyitván szemeit e pár szót rebegték ajkai Jolám gyermekem.

Bozsó ezt megértette oda hajolt barátja mellé és mondá kedves barátom Péter én vagyok megmentőd szólj mit kívánsz.

Péter mondá te vagy barátom az Isten áldjon meg jószágodért csak egyre kérlek fogadd pártfogásod alá egyetlen leányom kedves Jolám:

Esküszöm a nagy Istenre barátom, hogy leányod boldog fog lenni, ne tudjon c sem fiam semmit ezen ígéretről én leányodnak vagyont nem adok maradjon ő szegénynek majd ha eléri ő is és az én fiam is azon kort, hogy összeházasíthatom őket akkor adok leányodnak férjet és roppant kiterjedésű vagyont és kérem önö-

TÁRCZA.

Két atya története.

(A „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ eredeti tárcája.)

Elbeszélés.

Írta: **Iju A. J-né.**

Erdélyország egy kis fekvésű városkájába vezetem a tisztelt olvasót, a hol a legőszintébb barátok és békés polgárok élnek örömtől ragyogó napjaikat és örülnek gyermekeik jólétén és boldogságán. Bent a város igen élénk és zajos egyszerű, de jó izléssel épült házakkal, gyönyörű templommal és szép fasorok utcákkal ellátva, künt a város végen egy egyszerű, de igen csinos ház áll szép parkal és félszázados fákkal diszítve a kert sétánya felől a nagy ablakokból nagy kivilágítás látszik, bent a szobába az asztal fel van terítve és végül ül Bozsó János nagybirtokos és szembe vele hű neje és oldalt egyetlen gyermekük Eadre, de úgy látszik valamikire várnak. Este nyolc óra van az ajton hangos kocogtatás halatszik mindhármán felugrának és az ajtó felé sietnek az ajtó felnyílik és Bouillard Péter lép be rajta, az öreg Bozsó nyakába borulva mondá, édes barátom azt hittem már elsem jössz, jer foglalj helyet az asztalnál az estebéd kész éppen csak rád vártunk és leültek mindnyájan ebédelni. Ebéd után mondá

természetes következése a közérdekbeni cselekvés."

A gyűlés lefolyása a következő.

Lavicska Pál jegyző jelenti, hogy több indítvány érkezett be a kellő időben ajánlja, hogy azok a tárgysorozat előtt jöjenek tárgyalás alá.

Haász a jövő közgyűlésre óhajtana azt áttenni.

Tari E. felolvassa az ide vonatkozó közs. szabályrendelet pontját, mely szerint az indítványok jelen közgyűlésen tárgyalandók.

Egyhangulag elhatározott a beadott indítvány és kérelmek tárgyalása.

Lavicska Pál indítványa felolvastott. Az indítvány első része mely az inség kölcsön, tanítói nyugdíjpenzek és idegen helyről áttett közmunka és árterítartozások beszédéről kér intézkedést. Indoklásában felhozta azon körülményt, hogy ezekre nézve eddig soha semmi intézkedés nem történt s az így begyűlt összegeket hol az egyik, hol a másik jegyző vette át, noha a törvény határozottan megtiltja a jegyzőknek a pénz kezelést.

Egyhangulag Zsotér Mihály közpénztárnokhoz utasítatik ezen címek alatt befolyandó pénzek beszédése.

Az indítvány azon része pedig, hogy egy iktató könyv vezetessék az naponként a bíró és jegyző által aláírassék. Az idegen helyről jött pénzek napi jegyzőbe vétesenek.

Egyhangulag elfogadtatott.

Olvastatott Tari Endre bizottsági tagnak, a fogyasztási adó felmondását tárgyaló indítványa.

Ez ügyben a közgyűlés következőképpen határozott. Tekintve, hogy a magyar kincstár a fogyasztási adó beszédéséről, szerződésileg biztosított pótlékot a községnek ki nem szolgáltatva tekintve, hogy a volt bérlő Kohn Ferenc által beszédett fogyasztási adó megtérítése iránt még most sem intézkedett érdemileg tekintve továbbá az egymás után két évben bekövetkezett súlyos szőlő termésre a fogyasztási adó haszonbérben vétele iránt kötött egyezményt a község egyhangulag ezennel felfonndja.

3. Olvastatott Sipka Vendel helypénzszedő kérelme.

Sipka Vendel kérelmének támogatásul felhozta azon körülmény, hogy előtte az árverési pótlékok csak hiányosan lettek felolvasva Tariffát nem adtak át neki és ő azt hitte, hogy az eddig szedett díjakat neki is beszédni joga leendő, melyről azonban letiltatott. Ez alapon vagy bérleengedést vagy a bérlet aluli felmentését kéri.

Korom Gáspár pártolja Sipka kérelmét mert a községnek nincs is tariffája. Itt minden hanyagul megy az árverésnél melynél ő is jelen volt kerestek tariffát. természetesen nem találtak, kivéve egy az 1862-ik évről, de Mindszentre nem is szóló árszabályt. Bérlő kibérelte a helypénzszedési jogot bízva, hogy az eddigi gyakorlat alapján fogja szédetni a helypénzt, ebben később meggátolták. Szerinte bérlő kérelme jogos.

Tari E. Más véleményben van, mert a bérlők meglettek kérdeve, hogy ömerik-e a tariffát, ha ma tudják miért nem tudták akkor. A tarifa mindkét része egy íven van azt elolvashatták volna — ő ezért ez ügyben nem határozna.

Marton Antal bíró is azon véleményben van, mert azt mindenki tudhatja s így bérlő is, hogy a heti piacon,

ket barátjaim, kik itt hallották esküdt fogadásom a haldokló felett arról senkinek egy szót sem szabad szólania, ha azon időbe midőn ezt teljesítenem kellene és nem tenném akkor áljanak önök elé azon szóval, hogy a haldoklónak tett ígéretemet beválttam.

Ezt halván Péter és mondá Isten veletek barátim és lányom most már nyugodtan halok meg és néhány könyecsepe között kiszendetet. Péter barátja a fájdalomtól sujtva ráborult a drága halott mered testére és keservesen sirni kezdett és azután a holttestet haza szállították.

Nap nap után mulik mig végre évekké végződnek és a fiatal lányok és gyermekek megnőnek és az atyák anyák megöregednek és nagyatyáká válnak mily öröme van egy nagyatyának mindön piros tele arcu kis unokái körül-körül táncolják.

Igy történt az is, hogy Bózsó János fia Endre is felnőtt fiatal emberé lett tehát az atya elhatározta nejével Klárával, hogy szüret után megoúsitik. Gyönyörű szép tavaszi esték egyikén így szól az atya fiához. Endre fiam te holnap reggel utra kelsz a szomszéd városi birtokomra mégy és ott a hitelezőimtól a pénzt beszéded, mely néhány havi távolléttel igényel és a mi pénzt beszédet tisztéségesen költhetsz belőle a többit tarcsd meg mig haza jösz.

Endre szótlanul hallgata atya szavait és atya örült, hogy mily jó fia van neki még ellenvetést sem tesz.

mely alig tart egy óránál tovább nem lehet annyit szédni mint egy vásáron, mely 48 óráig eltart.

Még többek hozzá szólása után bérlő kérelmével elutasított és Tari Endre, Lantos Lajos Schönfeld Márton, Lavicska Pál képviselőkkel álló bizottság lett kiküldve egy új tarifa kidolgozása céljából.

4. Olvastatott Szabó Kálmán, Lantos Ágnes, Lakatos József kérelme nyilt korcsma iránti eugedélyért.

Utastatott a községi előljáróság, hogy a szolgabírói rendeletet alapján a legközelebbi közgyűlés elébe szabályrendeletet terjeszen be.

5. Olvastatott a tiszántuli szolgabíró hivatalnak az italmérési adó szédési jognak — vagy a kizárólagos ital mérhetési jogosultságnak megszerzése céljából kiadott rendelete.

Tari Endre indítványozza, hogy a menyui kártalanítási összeget kap a község a kincstártól illetve a menyui kamatot a kincstár a községnek évente a regále megváltása címén fizetni fog, ugyan annyi összegért a község törvényadta elsőbbségi jogánál fogva a kizárólagos ital mérési jogosultságot hajlandó adni és az előljáróság bizassék meg, hogy azt október 1-ig a pénzügyigazgatóság tudomására hozza.

Egyhangulag elfogadtatott.

6. Olvastatott Csongrádvármegye köztörvény hatósági bizottságának néhai Béres Ádám volt Mindszent községi tanyai tanító özvegyének nyugdíj iránti kérelmében hozott határozata mely szerint a község köteleztetik 52 frt 91¹/₃ krt. nyugdíjat évente fizetni.

Tari Endre szerint a község nem tartozna ennyit fizetni mert Béres Ádám volt tanító fizetése csak a személyi pótlékkal érte el a 410 frt és néhány krt és nem helyesli hogy oly bizonyítvány lett kiadva mintha az mind rendes fizetés lett volna.

A közgyűlés a határozatot tudomásul vette és Zsotér Mihály közpénztárnok utasítatott, hogy a rendeletnek tegyen eleget.

Folyt. köv.

Helyi és vegyes hírek.

— **Az italmérők figyelmébe** ajánljuk a pénzügy ministerium által a községhez több szöri hirdetés céljából beküldött hirdetést. Képviselő testületünk nem tartja az érdekelteknek érdekét annyira szem előtt, hogy azt a helyi lapban hirdetetné. Ilyen esetben fukarkodik, mi azonban a község érdekét szem előtt tartva felhívjuk a község háza folyósóján kifügesztett egy példány hirdetésre, melynek első pontja így szól. „Az állami italmérési jövedékről szóló 1888. XXXV.

Másnap reggel felébredvén Endre gyorsan felöltözött és a lovásának mondá, hogy nyergelje fel a lovat, ő pedig bemant szüleihez és elbucszott tőle.

Utának indult tehát a szomszéd város felé, de utközke bucsu járókkal találkozáva kik között több fiatal ember is volt ő is meglesitá lova lépéseit és együtt haladt a sereggel midőn a szomszéd város temetőjéhez értek egy nagymárvány siremléknél egy fiatal sápat arcu nő térdelve imába merülve lenni látszott, a fiatal emberek kik a bucsusokkal mentek egyik a másikának monda nézd csak a márvány hölgy mily hideg arcot mutat, Endre pedig oda pillantva meglátta a leánynak a fájdalomtól eltorzult arcát így szólta barátjai.

Nebántások szegényt engedjétek őt fájdalomának könyül a szív, ha tele van és kiesordul.

Elmaradván Endre a bucsusaktól vissza tért a temetőhöz és lovat megkötve egy fához bement a temetőbe, a leány még akkor sem hagyta ott a sarkövet, Endre köszönté őt a leány visszafordult meglátva az ifjut megretent, de Endre mondá neki, ne féljen semmit szép leány én a bucsujáróktól maradtam el nagyon megsajnálom önt és enyhíteni jöttem fájdalmát.

Ugy hát akkor ön is azon gunyolódók közül való, kik az imént kigunyoltak és még önnem nem volt elég hanem ide jött folytatni gunyait.

(Folyt. köv.)

törvény cikk 51. §-a szerint mindazok kik a most említett törvény életbe lépte előtt szeszes italoknak kimérésével, vagy kis mértékben való elárusításával foglalkoznak, amennyiben vállalatokat tovább folytatni akarják tartoznak legkésőbb 1889 október hó 1 ig az erre szóló engedélyt az üzlet hely szerint illetékes kir pénzügy igazgatóságához írásban folamodni folya modok kérvényük jogerejü elintézéséig akadálytalanul folytathatják.

— **Lótulajdonosok figyelmébe.** H.-M.-Vásárhelyen f. é. október 2-án Szentesen pedig október 3-án katonai lóvásár fog tartatni. Ezen vásárlásra egy kiküldött katonai bizottság Károly ezredes elnökiete alatt fog megjelenni, mely az elővezetett lovak közül megfogja azonnali készpénz fizetés mellett vásárolni mindazokat, melyek katonai célokra alkalmasoknak fognak találtatni. Megvétetnek használat által meg nem rontott 4 egész 7 éves lovak, melyek 158 centiméternél nem kisebbek, továbbá kitűnő minőségű 3 évet be töltött oly csikók, melyek a katonai csikó telepbe felnevelésre érdemesek.

— **Elgázolás.** F. hó 6-án Magyar N. h.-m.-vásárhelyi lakos kocsiával Körösi Ignác asztaltalos mester 2 éves leánykáját elgázolta. A kocsi kerekei a gyermek derekán keresztül mentek melynek következtében az némi belső sérülést is szenvedet. Körösi nem óhajtván Magyar megbüntetését s kezessei is voltak kik személyazonosságát bizonyították a szolgabíró-ság hol megjelent nem tartotta szükségesnek a letartoztatást.

— **Ellenőrzési szemle.** A közös hadseregbeli tartalékos katonák ellenőrzési szemléje f. évi október 26-ik napján Mindszent község közházánál fog megtartatni.

Tüz. F. évi szept. 1-én Fábán-Sebestyénben Kanász Nagy Sándor kárára 150 frt értékű takarmány nemű égott el. Keletkezési oka a tűznek ismeretlen.

— **Jász-Nagy-Kun Szolnokvármegye.** T. Abád községben a szarvasmarhák közt ragályos száj és köröm fájás lépett fel.

— **A zóna humora.** Brassóban történt. Egy sokat emlegetett országgyűlési képviselő Budapestre készült és a jegyváltás előtt ilyenformán okoskodott: „Ezelőtt, ha ilyen nagy utat tettem, fizettettek velem vagy negyven forintot, most elvisznek nyolc forintért. Nem akarok az államon gazdagodni, odaadom neki a megtakarított pénzt is, de legalább élvezek érte. Megváltok három helyet és elfoglalok három helyet. Szép kényelmesen végig fekszem a bársony pamtagon s ugy alszom Budapestig, mint a tej.” — És ugy tett, a mikép beszélte.

Megváltott három első osztályu jegyet Brassótól Budapestig, lefizetett huszonnégy osztrák értékű forintot, s már előre is élvezve a felséges kényelem gyönyörűségét, kényesen lépdelt egy első osztályu waggon felé. A kalauz udvariasan kinyitotta az ajtót: csak egy üres hely volt a kocsiiban. „Kedves kalauz barátom,” szólta a képviselő, „én mindenek fölött szeretem a kényelmet s ennek okáért három jegyet váltottam. Adjon nekem három első osztályu helyet!”, — „Igenis nagyságos uram”, hangzott a válasz „ha három jegyet méltóztatott váltani, három ülés illeti meg. Csakhogy egy kis baj van: egy waggonban nem adhatok három ülést, mivel hogy nincsen. De azért a nagyságos ur jussán ne essék csorba. Tessék csak elfoglalni ezt az ülést, van még a második kocsiiban is egy üres ülés, meg a harmadikban is van egy, az is a nagyságos uré léssen!”

— **Meglőtték.** Nagy riadalmat okozott az elmúlt vasárnap este 9—10 óra tájban a 48-as kör vendégei közt, az a puska lövéshez hasonló puffanás, mi az udvar felől hangzott. Még jobban növekedett az izgalom midőn az udvaron lévő mulatóhelyiségből „engem még meg is lőttek” kiáltás is hallatszott. Az elősiető vendéglős az

ndvaron lévő földött hely alatt találta L. községi képviselő urat egy sarokba huzodva; t. urat egy asztal háta mögött s végre K. urat a teke pálya folyósójáról jöve, kiktől kérdés-ködött s válaszul vette, hogy ők csendesen kártyáztak, mikor egyszer csak valaki lött, lövése L. urat érte, de többet ők sem tudnak aztán. Ezeket hallva, megindult a kutatás a merénylő után, minek azonban éppen úgy nem volt eredménye, mint annak a vizsgálatának, mely L. ur testén a lövés okozta sérülést célozta fölföldözni. Mivel azonban a három uri ember váltig erősítette, hogy „de bizony ide lőttek“ újra a kutatáshoz fogtak és ez alkalommal nem hiába, mert az előbb még oly izgalomkeltő s titokzatosnak látszó eset nagyon mulatságos historiává fejlődött ki. Ugyanis: a vendéglős megtalálta azt a fél téglát, mivel valaki éppen azon a helyen ütötte meg a födelék deszka oldalát, hol az érintkezésben volt L. ur háttával, lévén ő hozzá támaszkodva, és azért aztán érezte is az ütést. Hogy a vendéglős kiemetelekor olyan sajtószerű helyzetbe találta a három uri embert, rágalmozó nyelvek most szélteben hosszában azt beszélnek a faluba, hogy halálra voltak ijedve; ez azonban határozatlan nem igaz, mert K. ur azért szaladt a teke pálya folyósóján hátra felé, mivel azt hitte, hogy a merénylőt ott foghatja el; T. ur pedig azért választotta a maga számára a másik sarokban elhelyezett asztal mögötti helyett, mivel vélekedése folytán a merénylőt megláthatni onnan hitte legkönnyebben: hogy L. ur a sarokban mozdulatlan találtatott, onnan van, mert meg volt „löve“ már pedig azt mindenki tudja, hogy nem kis dolog az, ha valaki meg van „löve.“

— Dinom-dánom. Denes Antal mindszei lakos nyolc társával a csanyi gáton közösen dolgozik. E hó 1-én társai átküldötték Csanyra, hogy heti díjukat hozza haza. Kezéhez is vett Denes uram 96 frtot, de jónak látta a mindszei ut helyett a töltésezésnél levő barakba vezető utat választani s ott magának néhány jó órát csinálni. Ivott is bort Denes, melynek literje 1 frt s maga elé állítottatott 13 szál cigányt, kik társai voltak, a drága nedű fogyasztásában, szóval Denes igen jól mulatott, elvert 53 forintot néhány óra alatt. Megjegyzendő, miszerint Denes részen nem volt kenyere családjának nincs s ily előzmények után igen kellemes? tavasznak néz eléje családjával egyetemben. Másnap eszeveszetten szaladgált Denes Mindszent utjain kölcsönpénz után, ha hogy sikerült volna társait kielégíteni. Denes könnyelműsége eléggé igazolja, hogy csakugyan iker-testvér a dinom-dánommal a szánom-bánom.

— Inséges vidékek. A belügyminiszteriumhoz a földmívelés ügyminiszteriumhoz hivatalos jelentések érkeztek, a melyek nagy inségről panaszkodnak. Zemplén és Abauj megyében, továbbá Trencsén és Erdélynek néhány vidékén oly rossz volt az aratás, hogy nem csak kenyérre s vető magra nem jutott, hanem hogy különösen igen nagy a hiány a takarmányban. Baross kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy a magyar állam vasutak vonalain önköltségen szállítsák a szalmát az inséges vidékekre s legközelebb felszólítják a gazdasági egyesületeket, hogy nyilatkozzanak azok a gazdák, a kiknek szalmában s egyéb takarmányban feleslegük van, mennyit s mily áron hajlandók átengedni az inséges vidékek számára.

CSARNOK.

Egy másik levél a Nilus partjáról.

1889. szept. 3.

Tekintetes szerkesztő ur!

Mindenek előtt fogadjon szerencse kívánatomat azon körülményt illetőleg, miszerint megindított becses lapja még a távol Nilus partján is bír levelezőkkel, egyik levelező jó

magam vagyok — mert a vízözön óta családom is a Nilus parti Dromeda városban telepedett le, a másik Vigyázó ur.

Hogy szerkesztő ur embereit tökéletesen ismerje bátor vagyok kijelenteni, hogy a Vigyázó név nem eredeti, a legközelebb lett Spicliből magyarra fordítva és pedig nem a legjobb sikerrel, mert a Spicli név inkább megfelel a Szaglárnak. (Mítakar ön mindezekkel???)

Vigyázó ur — nevezük őt így — hűtlen tudósítást adott a Nilus parti város kormányzatáról, mert levelének értelméből azt lehet következtetni, hogy itt alkotmányos kormányzat gyakoroltatik, holott a legféltlenebb abszolútizmus uralkodik, ami a következő eljárás igazolja:

A Nilus parti Dromeda város, melynek lakói mind igaz hitű muzulmánok, a zulu tartomány rendezésekor Csoncsang departament be osztatott be és Kecsvájó zulu fejedelmén főn hatósága alá helyeztetett, most ennek mamelukjai urkodiknak a város fölött telyhatalommal, hogy ez így van azt a következő eljárás igazolja:

Jobb igaz hívő nem lévén fő imámjuk eljárásával megelégedve panaszt emeltek ellene a diván tanácsa előtt, ez utasította panaszolókat, hogy indokolt kérelmüket a ramazán ünnepek utáni 7 napra egybehivandó diván elé terjesszék. Ezen határozatról a fő imám értesülvén a departament almalukjához folyamodott és ott kieszközölte a hatiseri fintékedése szerint összehívott diván megtartásának fermán utján betiltását.

A legközelebb megtartott község diván tanácsban egy effendi interpellálta a preeset, hogy miért nem tartatott meg a hétre összehívott gyűlés, az a hozzá leküldött fermánnal igazolta a gyűlés betiltását, mire az interpelláló kijelentette, hogy a hatiserif értelmében összehívott diván tanácsot az almaluknak nincs joga fermánnal betiltani és midőn ezt tette Dromeda városnak a hatiserif által biztosított ön kormányzati jogát confiskálta tullepven hivatalos hatáskörét, őt tehát a departament diványjának kell jegyzőkönyvileg bejelenteni, hogy hivatalos hatáskörének betartására utasították; ezen indítványt a gyűlekezet nagy többsége elfogadván a fölterjesztés megtörtént, de az almaluk a fölterjesztést nem a departament diványhoz, hanem a mamelukok tanácsához terjesztette be, ez pedig nem csak az indítványozót, hanem mind azokat, kik az indítványt elfogatták fegyelmi vizsgálat alá vétetni rendelte, az indítványozó effendit egy ideig hivatalától felfüggesztette, minthogy az az almaluk iránti feltétlen engedelmisséget megtagadta, ily vásott életű egyén pedig nem alkalmas a mostani rendszer szerinti kormányzatra, ezen határozatot az illető felyebbezt: a tartomány kormányához, hol kimondatott ugyan, hogy a hadiserifben nincs megírva, az hogy az almaluknak joga volna egy község divánja tanácskozását fermán utján betiltani, mind azon tanács tagok tehát kik az effendi indítványára szavaztak a fegyelmi eljárás alól feloldatnak, mert nem hivatalnokok, de az effendi ellen elrendelt fegyelmi eljárás jóváhagyatik, ennek következtében, a departament mameluk tanácsa az effendit hivatalától végkép felfüggesztette, bár erről még határozatilag értesítve nincs.

A zaklatott effendi felyebbezéseiben kézzel foghatólag kitüntette az egész eljárás törvénytelenését, elmondotta, hogy Dromeda város tanácsa panaszát nem a mamelukok tanácsához, hanem a departament nagy diványához irányozta abban tehát határozatot hozni nem volt joga és így az is tullepte hatáskörét, de jogtalanul eszelekedett a nagy diván is midőn a hozá intézett ügyben megengedte, hogy a mameluk tanács intézkedjék, a tartomány kormánya pedig nem tartotta szem előtt a törvény előtti egyenlőség elvét, midőn kimondotta, hogy a departament almalukjának nincs joga a község tanácsát feloszlatni és az e miatti panaszért a tanács tagokat fegyelmi eljárás alá vonni nem lehet, azok tehát a további fegyelmi eljárás alól feloldatnak, az indítványozó effendi ellenében azonban a fegyelmi eljárás, fenhagyatott, ez nem alkotmányos eljárás, mert ha ugyan azon dologért az egyik felmentetik a másik elítéltetik az abszolútizmus; A tartomány kormányának ily nemü intézkedése következtében a mamelukok vérszemet kapván a hozzájuk intézett ügyet elbírálásra áttették az almalukhoz ahhoz t. i. a ki ellen hivatalos tulkapasziért panasz emelvetett, képzeltető azután mily bölcs határozatot hozott ő, ellensége ellenében, meg is hozta a határozatot oly indokolással, hogy az illető a miért őt a hatiserifbe átköző rendeletért följelenteni bátorzkodott elvetemedett feslett életű erkölcsstelen ember, kit a kormányzatban megtűrni nem lehet. Ezen határozatot az illető illetékességi szempontból felyebbezte, mert még a nilusi parti városban sem történt meg eddig az a dolog, hogy valaki saját ügyében bíraskodván ellenségét tetszése szerint ítélje el; ámde a felyebbezés menetét elvágja a mameluk tanács bölcs intézkedése, mert az ügyet elbírálás végett az almaluknak adta át, ennek határozata pedig az ő tanácsuk elé felyebbezhető s így az ítélet bizonyosan jóváhagyatván a köztökűdő effendi Csoncsang departamentben divatozó oportunos alkotmány szerint eldöntgettek, a társadalom nagyobb épülésére.

Az előadottakból látni méltoztatik, hogy az ügy még végleg nincs befejezve, arról az idő szerint majd értesítendem. Hogy értesítem ily hosszú ideig elmaradt az csak attól van, hogy a Nilus partjára helyezett Csoncsang departamentbe kebeleztet Dromeda város az alkotmányos Magyarországtól annyira van mint Makó Jeruzsálemhez.

Tisztelője

Koppertó.

Vasuti menetrend.

H.-M.-Vásárhelyről—Szeged felé: 6 óra 46 perc reggel, 5 óra 28 p. este

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Várad felé d. e. 10 óra 24 perckor, d. u. 7 óra 11 p.

Kistelekről—Budapestre: személyvonat éjjel után 2 órakor, délután 3 órakor, omnibus-vonat reggel 6 órakor.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat, déli 12 órakor, éjjel 12 órakor, omnibus vonat délután 6 órakor.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra 38 perc reggel, 1 óra 15 perckor d. u. 3 óra 25 perc d. u.

Szegedről Csongrádra indul 11 óra 9 perc, 2 óra 18 p. d. u. Csongrádról Szegedre 1 „ 05 p. 4 óra 59 p. d. u.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 26 perc, éjjel 11 óra 50 perc d. e.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Diamant Manó.

Nyilttér.

Testgyógyászati és svéd gimnasztikai intézet.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Szegeden telepedvén meg, mint a

gyermek- és gége-betegségek

külön orvosa f. évi augusztus elejétől kezdve Tisza Lajos-körút 44. sz. a. (Lábdí-házban) lévő lakásonon d. u. 1-4 óráig rendelék.

Együttal értesitem a helybeli és vidéki t. közönséget, hogy a mai kor követelményeinek mindenben megfelelő testgyógyászati, svéd gimnasztikai masszázségyógyintézetet rendeztem be, melyben sikerral gyógyíthatnak: a testnek mindennemű kóros elgörbülései, izület bántalmak, izomgyöngyözés; vérszegénység stb.

Tisztelettel:

Dr. Rex Izsó,

az összes gyógytudományok tudora, gyermek- és gége-orvos.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Egy ügyvédjelölt,

jó magyar és német szerény feltelemek mellett, ügyvédi irodában alkalmazást keres.

Czim a kiadóhivatalban.

Alólírott ki a gépészeti vizsgát a legjobb sikerrel letette s már 16 év óta fűrészes gyáraknál mint gépész működött, miről bizonyítványai tanuskodnak, keres magának egy állandó helyett; megjegyzi, hogy e szakba vágó mindenféle javítást önállólag képes végezni. Megkeresések elfogadhatnak Mindszent-Szegvár című lap szerkesztőségénél Mindszentben Antal K. címen.

A mindszei algyői hitbizományi uradalom tulajdonát képező, Baks alatti Hacker József-féle 119 hold bérlet, örgrófi jóváhagyás fenntartása mellett, átadandó.

Értekezhetni, Grüner Géza urral Mindszentben.

Nagy Gyula ur fűszer, festék és vegyes áru fűzők üzletében Mindszentben, egy jó házból való fiu, folyó évi október hó 1-sőre tanoncul felvétetik.